

Gudstjeneste i Tjæreby & Lille Lyngby Kirke

den 19. juli 2015

Kirkedag: 7.s.e.Trin/A

Tekst: Luk 19,1-10

Salmer:

Tjæreby: 743 * 511 * 52 * 471,1 * 192,8-9

LL: 743 * 519 * 511 * 52 * 471,1 * 192,8-9

Den gammeltestamentlige salme, vi hørte som læsning tidligere i gudstjenesten, refererer sandsynligvis til en stor begivenhed i Israels folks historie, nemlig deres hjemkomst til deres eget land fra fangenskabets/deportationen i Babylon.

Ved Babylons floder havde de siddet og grædt, mindedes deres fortid eller deres forældres fortid i deres elskede Zion, Jerusalem, som var på fremmede hænder; templet, som var skændet og vanhelliget og tømt for rigdom, pragt og ære. I Babylon var de under andre herrers magt. Selv om de som et fanget folk var frataget egen magt og myndighed, så levede de egentlig ganske frit og havde stort set ikke andet at klage over, end, at de netop var væk hjemmefra. Israelitterne – for nu at bruge et moderne ord om det – assimilerede sig endda så godt, at nogle af dem fik fremtrædende stillinger i samfundet. Israelitterne var en del af samfundet, og på nogle områder lykkedes integrationen; mens der på andre områder blev holdt godt fast i, at man skulle hjem igen, når det kunne lade sig gøre. De havde mistet deres eget 'hjemme', OG de havde mistet velsignelsen fra Gud – troede de.

De vidste godt, at det ikke kun var den politiske og militære udvikling i datidens verden, der var årsag til deres nuværende situation. Det var ikke kun dårlig ledelse ved landets konge og embedsmandsapparatet, der var skyld i forhold og

begivenheder, der ledte til Jerusalems fald i 586 f. Kr. og den efterfølgende deportation af hovedsagelig magtens og elitens folk, men også mennesker længere nede ad rangstigen.

Årsagen var også den omsiggribende ugudelighed og afgudsdyrkelse, og hvad ofte automatisk følger i kølvandet derpå af ændring i adfærd, etik, moral, sammenhold osv. Væsentlige årsager til landets kollaps. Folket ville sig selv og var deres egen Herre, og det førte til folkets ruin, således som det altid gør for et folk og for mennesker, der gør sig til Herre over sig selv og ikke har andet at leve for end netop at vende Herren ryggen.

Derfor er der en hel fantastisk forløsende frihedstone i GT-salmen om ”Da Herren vendte Zions skæbne”. Munden fyldtes med latter og tungen med jubel. De gik grædende ud; men vender hjem med jubel.

Hvis vi skal forstå, hvad der har rørt sig i disse mennesker ved deres nye frihed og mulighed for at vende hjem, tror jeg ikke det er helt forkert at trække en parallel til en helt anden verden.

(bum-bum-bum-bum) Dette er London. ”I dette øjeblik meddeles det, at Montgomery har oplyst, at de tyske tropper i Holland, Nordvesttyskland og i Danmark har overgivet sig.” Da BBC gav denne meddelelse brød jubelen løs. Mørklægningsgardinerne blev revet ned, lys og flag kom i vinduerne, mennesker kom ud på gaden, dansede, kyssede og krammede og hujede – munden fyldtes med latter, tungen med jubel. Jeg har set film om det, hørt fortalt om det, læst om det; nogle af Jer har oplevet det. I år er det jo 70 år siden; men stadig er der nogle af Jer, der ikke kan høre frihedsbudskabet uden at det giver helt specielle følelser.

Samme frihedsfølelse har været i danskerne i '45 og i israelitterne i Babylon i 500-tallet f.Kr. En folkelig, fælles frihedsfølelse, der både skabte et fællesskab og gav frihed i den enkeltes livsopfattelse.

Denne frihedsfølelse, som ikke bare er en følelse/fornemmelse, men en følelse basseret på erkendelse af egentlig frihed, er det også, som bemægtiger Zakæus, da Jesus standser ved træet og senere går ind under hans syndige tag (jf. nadversalmen). Det sætter Zakæus fri og sætter ham ind i et fællesskab med Abrahams børn, løftets og frihedens børn. Med Jesu komme til Zakæus kommer frelsen med Frelseren. Selv om Zakæus er tolder og en syndig mand, så er Jesus hans ven. Zakæus løb hen for at se Jesus; men Jesus kom til ham og standsede op.

Zakæus' reaktion er jo i bogstavelig forstand en omvendelse. En helt ny personlighed og handlemåde. Zakæus blev glad og tog imod ham, der inviterede sig selv indenfor.

Jesu ord: ”I dag er der kommet frelse til dette hus...” er et frihedsbudskab – for den enkelte – på lige fod med frihedsbudskabet for folkeslag i historien. Måske har Zakæus efterfølgende sagt: Dette er den bedste dag i mit liv.

Det hører jeg nogle gange mennesker sige. Og så tænker jeg, at jeg kan ikke svare på, hvilken dag, der er den bedste i mit liv. Blandt andet fordi mange begivenheder/dage slet ikke lader sig sammenligne. Jeg er nok nød til at sige, at ”dette er en af de store dage i mit liv.” At det har været Zakæus' største dag eller en af de store dage i livet vidner hans glæde og reaktion på frelsen tydeligt om.

Frihedsbudskaberne for Israels folk i Babylon og for danskerne var budskaber om en besættelses ophør og frihed til

selvstændighed og handlefrihed. Frelsen i Zakæus' hus er også et budskab om en besættelses ophør og frihed til selvstændighed og handlefrihed.

Zakæus har været besat af de – ikke altid gode – muligheder, hans job gav ham. Zakæus har været besat af sig selv, og måske også af et had, en vrede, et fjendskab o.lign. som reaktion på omgivelsernes vrede og had mod toldere. I bund og grund har han været besat af sig selv, og har været bundet - ikke til selvstændighed – men til trangen og behovet og tvangen til at gøre igen og igen, hvad han altid har gjort – for sig selv.

Med frelsen i hus bliver Zakæus fri til at handle selvstændigt i og med, han får mulighed for at vælge at handle anderledes og gøre noget andet. Han bliver fri til at se andre handlemuligheder. Han bliver fri fra sig selv og ser andre.

Det er egentlig ret banalt. Når man holder fast i sig selv og sit eget og kun slipper for at rage mere til sig, så kan man ikke række ud efter andre. Men man ønsker det heller ikke. Selvet er selvforstærkende. For rækker man ud, må man slippe taget i sig selv, og man risikerer at miste sig selv. Det er først da Zakæus slipper sit eget og rækker ud efter Frelseren, at han er fri og oplever, at han ikke mister, men får noget andet. Han slipper besættelsen og får friheden/frelsen.

Det er det samme, der er på spil, når mennesker f.eks. trækker sig fra fællesskaber, fordi de ikke føler, at de får noget ud af det. Det være sig interessefællesskaber, trosfællesskaber, venskabsfællesskaber, kærlighedsfællesskaber. Fejlen er, at vi ser på, hvad vi får ud af det. Vi holder fast i os selv og vort udbytte, og de andre (fællesskabet) er et middel for mig. Kun den, der tør slippe sig selv og give sig for de andres udbytte og oplevelse i og af fællesskabet, oplever friheden og

fællesskabets muligheder. Kun den, der tør vove at elske uden at vide om man bliver elsket igen, oplever kærligheden. Den, der vil elskes for at kunne elske, bliver aldrig fri til at elske og have fællesskab.

Da jeg var ung, kendte jeg mange Zakæus'er. Det vil sige, jeg kendte mange mennesker, der som Zakæus jo vil kunne, sige præcis hvilken dag og begivenhed han mødte Jesus og blev et helt nyt menneske. Men forhåbentlig gør han det ikke på den måde, jeg oplevede. Jeg oplevede, at mange havde en sådan oplevelse, og efterhånden lå det lige som i luften, at hvis ikke man kunne tid- og stedfæste hvor og hvornår man havde mødt Jesus, så havde man ikke rigtig mødt ham – og var man så egentlig alvorlig troende? – var man i det hele taget kristen, hvis ikke man havde en helt konkret omvendelse?

Jeg har aldrig haft en sådan omvendelse. Det var jeg i lange tider dybt fortvivlet og ulykkelig over, for fællesskabet smuldrede jo rundt om mig i takt med at andre blev omvendt, og jeg stadig stod mere og mere alene med min ikke-omvendelse. Derpå fulgte lange tider med vrede derover, og da jeg mente, at min tro var ægte nok, vendte jeg mig delvis mod nye og andre muligheder. Jeg har stadig en Zakæus-omvendelse til gode (hvis man da skal have en sådan). Men samtidig må jeg også sige, at det er nødvendigt, at jeg hver dag får en slags Zakæus-omvendelse.

Det er nødvendigt for mig, at jeg hver dag mødes af en Jesus, der inviterer sig selv indenfor og sætter mig fri af mig selv og viser mig frihedens muligheder. Viser mig, hvad der er udenfor mig selv. Viser mig, at slipper jeg mit tag i mig, betyder det ikke, at jeg mister, idet jeg får min Frelser og frihed til at handle for andre end mig selv.

For Zakæus betød det, at han delte sit med andre. I Jesus så han tilskyndelsen og glæden og friheden ved det. Jeg kan godt være bange for, at hvis ikke jeg hver dag kunne møde Jesus under mit tag og se tilskyndelsen, glæden og friheden i at dele livet med andre, så vil jeg holde krampagtigt fast i mig selv for ikke at miste mig. Jeg kan godt frygte, at jeg ikke er så ejegodt et menneske, at venlighed og kærlighed bare vælter ud af mig i ethvert møde med mit medmenneske, hvis ikke jeg bliver tilskyndet og opmuntret til frihedens muligheder.

Måske er ordene for store; men jeg vover alligevel at sige, at jeg har brug for en Zakæus-omvendelse hver dag, om også jeg skal være en Abrahams søn og rejse til det forjættede, frihedens land. Jeg har brug for hver dag, at Menneskesønnen kommer og opsøger og frelser det fortabte, for jeg kan ikke både holde fast i mig selv og i Gud. Men der er frelse og frihed i at slippe sig selv – man mister ikke, for Frelseren holder fast.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen

Himmelske Far.

Tak for det liv du giver os,
for alle gode gaver til sind og krop.
Hjælp os til at leve hver dag
i tillid til din kærlighed og omsorg.
Åbn vores sanser, og væk vores tanker
så vi overgiver os til din og hinandens kærlighed.

Vi beder og takker for hinanden,
for vore kære, vi er særligt knyttet til – nær og fjern,
for hvert eneste hjem i vore sogne.
Vi beder for alle der lider i verden.
For fanger, fattige og undertrykte.
Giv dem frihed, hjælp og livsmod
så de kan bevare håbet om en bedre verden.
Vær med alle der har mistet et menneske de holdt af,
og vær med dem der snart skal dø.
Lad dem se lys i dit lys.
Lad aldrig vores blik svækkes for den sorg og lidelse
som vi kan være med til at lindre.

Vi beder for din kirke
både her i vores sogne og alle steder,
og særligt, hvor din kirke og dens mennesker er forfulgte.
Tak for gode og villige medarbejder, lønnede og frivillige – giv
os til stadighed glæden ved kald og gerning.
Vi beder dig for menighedsrådets og deres opgaver her hos os.
Giv os ord, så vi forstår dig,
giv os ånd, så vi mærker dig,
giv os vilje til at føre andre ind i troen, håbet og kærlighedens
frelse hos dig.

Gud

lad dit budskab om kærlighed til næsten være

ledetråd i vores liv som borgere i vort samfund.
Giv alle med ansvar og magt, på skoler og undervisningssteder,
i politik og foreningsliv,
ja i alle samfundets institutioner
en erkendelse af
hvor grænsen går for magtudøvelse.
Hjælp os til at have den svages ret for øje.
Lad dit ord være kilde til opmuntring og tro
så vi ikke forfalder til fejhed og kynisme
men åbent og medlevende deltager i indretning af et ordentlig
samfund for os alle.

Velsign og bevar vor dronning og hele hendes hus.

Gud

gå med os ind i hverdagene.

Vi beder for den uge, der er foran os.

Lad os alle i alt mærke din nærhed og gå dine veje.

Amen.